

การวิเคราะห์งานบริหารบุคลากรของครูใหญ่โรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาล

005211

นายสมบัติ จันทร์ภูมิ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่ง ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

แผนกวิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2514

AN ANALYSIS OF THE GOVERNMENT SCHOOL PRINCIPAL'S
RESPONSIBILITY FOR PERSONNEL ADMINISTRATION

Mr. Sombat Jantapoom

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Educational Administration
Graduate School
Chulalongkorn University

1971

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ขอแจ้งให้นักศึกษานិพนธ์ฉบับนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท

.....
.....

คณะศึกษาศาสตร์บัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์ ..... ประธานกรรมการ

..... กรรมการ

..... กรรมการ

อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ภิญโญ สาร

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การวิเคราะห์งานบริหารบุคลากรของครูใหญ่โรงเรียนมัธยมศึกษา
ของรัฐบาล

ชื่อ นายสมบัติ จันทภูมิ แผนกวิชา บริหารการศึกษา

ปีการศึกษา 2513

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์จะวิเคราะห์งานบริหารบุคลากรของครูใหญ่ในเรื่อง
ต่อไปนี้

1. เพื่อสำรวจงานที่ทำ ความคิดเห็น และปัญหาในงานบริหารบุคลากรของ
ครูใหญ่โดยส่วนรวม
2. เพื่อเปรียบเทียบงานบริหารบุคลากรของครูใหญ่ระหว่างโรงเรียนประเภท
ขนาดใหญ่กับโรงเรียนประเภทขนาดเล็ก ในความคิดเห็นของ
  - 2.1 กลุ่มครู
  - 2.2 กลุ่มนักเรียน
  - 2.3 กลุ่มผู้ปกครอง

วิธีวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสัมภาษณ์และแบบสำรวจซึ่งสร้างขึ้นเอง
แบบสัมภาษณ์ใช้สำหรับครูใหญ่เป็นประเภทเปิดโอกาสให้ตอบโดยเสรีมีจำนวน 20 ข้อ แบบ
สำรวจความคิดเห็นเป็นประเภทมาตราส่วนประมาณค่าใช้สำหรับครู จำนวน 19 ข้อ นักเรียน
จำนวน 20 ข้อ และผู้ปกครอง จำนวน 7 ข้อ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีสุ่ม

ตัวอย่างจากโรงเรียนทั้งสองประเภท ได้กลุ่มตัวอย่างดังนี้คือ ครูใหญ่ 22 คน ครู 240 คน นักเรียน 460 คน และผู้ปกครอง 214 คน การเก็บข้อมูลได้สัมภาษณ์ครูใหญ่ 22 คน (100.00 %) ใ้รับแบบสำรวจความคิดเห็นคืนจากครู 205 ชุด (88.87 %) จากนักเรียน 443 ชุด (96.52 %) และจากผู้ปกครอง 185 ชุด (86.36 %) สำหรับ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการทางสถิติ โดยหารอยละ คะแนนเฉลี่ย และโดยใช้ t-test เพื่อทดสอบความมีนัยสำคัญ ข้อมูลทั้งหมดนำเสนอเป็นรูปตารางและมีคำอธิบายประกอบ

สรุปผลการวิจัย

1. งานบริหารบุคลากรของครูใหญ่โดยส่วนรวม ปรากฏผลดังนี้
  - 1.1 งานเกี่ยวกับครู (จากความคิดเห็นของครู) ครูใหญ่ได้จัดทำกิจกรรมเกี่ยวกับกำรมอบหมายงานและการเอาใจใส่ในการทำงานของครูอยู่ในเกณฑ์ระดับสูง ส่วนการบำรุงรักษามูลนิธิ การพัฒนามูลนิธิ การโอน ย้าย การเลื่อนตำแหน่ง และการรักษากฎเกณฑ์การทำงานอยู่ในเกณฑ์ระดับกลาง งานของครูใหญ่ที่อาจจัดได้ว่าอยู่ในเกณฑ์ระดับต่ำคือการประเมินผลงาน
  - 1.2 งานเกี่ยวกับนักเรียน (จากความคิดเห็นของนักเรียน) ครูใหญ่ได้จัดทำเกี่ยวกับกิจกรรมเสริมหลักสูตร การจัดบริการแนะแนว และการจัดสวัสดิการต่างๆ อยู่ในเกณฑ์ระดับกลาง ส่วนการส่งเสริมความประพฤติและการรักษาระเบียบวินัยอยู่ในเกณฑ์ระดับสูง
  - 1.3 งานเกี่ยวกับผู้ปกครอง (จากความคิดเห็นของผู้ปกครอง) ครูใหญ่ได้จัดทำเกี่ยวกับการจัดเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์โรงเรียน การสื่อสารติดต่อกับผู้ปกครอง และการจัดบริการชุมชนอยู่ในเกณฑ์ระดับกลาง ส่วนการจัดให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในกิจการโรงเรียนอยู่ในเกณฑ์ระดับต่ำ
2. การเปรียบเทียบงานบริหารบุคลากรครูใหญ่ในความคิดเห็นของกลุ่มครู กลุ่มนักเรียน และกลุ่มผู้ปกครอง ระหว่างโรงเรียนประเภทขนาดใหญ่และโรงเรียนประเภทขนาดเล็ก ปรากฏผลดังนี้

2.1 ความคิดเห็นของกลุ่มครูในโรงเรียนทั้งสองประเภทไม่แตกต่างกัน
โดยนัยสำคัญ หรืออาจกล่าวได้ว่าความคิดเห็นของกลุ่มครูในโรงเรียนทั้งสองประเภท
คล้ายคลึงกัน

2.2 ความคิดเห็นของกลุ่มนักเรียนในโรงเรียนทั้งสองประเภท มีความ
แตกต่างกันโดยนัยสำคัญที่ 1 %

2.3 ความคิดเห็นของผู้ปกครองในโรงเรียนทั้งสองประเภทมีความแตก-
ต่างกันโดยนัยสำคัญที่ 1 %

Thesis Title An Analysis of the Government School Principal's
Responsibility for Personnel Administration

Name Mr. Sombat Jantapoom

Department Educational Administration

Academic Year 1970

ABSTRACT

Statement of the Problem

This research was designed to study the Government School Principals' Responsibility for Personnel Administration. The two major purposes of this study are:

1. To investigate the principal's tasks, the problems encountered and the solutions conceptualized for personnel administration.
2. To compare the principal's responsibilities for personnel administration concerning the opinions of
  - 2.1 the teachers in large schools and small schools.
  - 2.2 the pupils in large schools and small schools.
  - 2.3 the parents in large schools and small schools

Methods and Procedures

The instruments used in this research were an interview form and a questionnaire form developed by the author, the 20-item interview form used for the principals, the 19-item questionnaire form

used for the teachers, the 20 - item questionnaire form used for the pupils and the 7 - item questionnaire form used for the parents. The samples were as follows; 22 principals, 240 teachers, 460 pupils and 214 parents. Usuable data were obtained from 22 principals (100 %), 205 teachers (88.87 %), 443 pupils (96.52 %) and 185 parents (86.36 %), then analysed by using statistical method such as percentage, mean, and t-test.

Findings and Conclusions

1. The total results of the principal's responsibilities for personnel administration were as follows:

1.1 As perceived by the teachers, the responsibilities at the high level were mainly concerned with designation and checking of work assignments; at the middle, the maintaining of morale, the improving of professional development, the transferring, the promotion and the control of work regulation; and at the low level the evaluation of job performance.

1.2 As perceived by the pupils, the responsibilities were, at the middle level, the extra-curricular activities, the guidance services, and other pupil personnel services; but at the high level, the promotion of good pupil behavior and control of discipline.

1.3 As perceived by the parents, the responsibilities were, at the middle level, the provision of school information personnel, the school mass media and the school - community services; but at the low level, the cooperation of parents in the school administration.

2. The comparative analysis of the opinions of the samples with regard to the actual personnel administration of the principal yielded the following results:

2.1 No significant differences existed between the opinions of the large school teachers and small school teachers.

2.2 A significant difference of 1 % existed between the opinions of the large school pupils and small school pupils.

2.3 A significant difference of 1 % also existed between the opinions of the large school parents and small school parents.

กิตติกรรมประกาศ

การทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี เพราะผู้วิจัยได้รับความร่วมมือและช่วยเหลือจากบุคคลหลาย ๆ ฝ่าย กล่าวคือ:-

ในการทำให้เกิดแนวความคิดต่าง ๆ การแนะนำ การช่วยเหลือและตรวจแก้ไข มาตั้งแต่ต้นจนงานนี้สำเร็จลงด้วยดี ได้รับความเมตตาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ภิญโญ สารธร อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัยเรื่องนี้

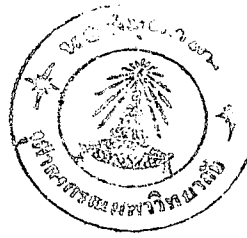
ในการทอบแบบสัมภาษณ์และแบบสำรวจได้รับความร่วมมือจากอาจารย์ใหญ่ อาจารย์ ครู และนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลในเขตจังหวัดพระนคร และธนบุรี

ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความอนุเคราะห์ของท่านทั้งหลายแล้วเป็นอย่างยิ่ง จึงขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

สมบัติ จันทภูมิ

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ช
กิตติกรรมประกาศ	ญ
รายการตารางประกอบ	ท
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาของปัญหา.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	3
ความสำคัญของปัญหา.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
สมมุติฐานของการวิจัย.....	6
คำจำกัดความ.....	7
วิธีการสร้างเครื่องมือ.....	8
วิธีดำเนินการวิจัย.....	9
ลำดับขั้นการเสนอขอมูล.....	11
2 ผลงานทางด้านการเขียนและงานวิจัยอื่นที่เกี่ยวข้อง.....	12
ผลงานทางด้านการเขียน	12
1. ความคิดเห็นเกี่ยวกับทฤษฎีการบริหารบุคลากร.....	12
2. ความคิดเห็นในเรื่องครูใหญ่กับงานบริหารบุคลากร(ครู).....	15

สารบัญ (ต่อ)

บทที่

หน้า

3.	ความคิดเห็นในเรื่องสวัสดิการและบริการนักเรียน.....	31
4.	ความคิดเห็นในการประชาสัมพันธ์โรงเรียน.....	35
	ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง	38
1.	ผลการวิจัยในประเทศไทย.....	38
2.	ผลการวิจัยในสหรัฐอเมริกาที่เกี่ยวข้อง.....	41
	สรุปผลความคิดเห็นจากเอกสารและการวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	49
3	วิธีการดำเนินการวิจัยและรวบรวมข้อมูล.....	51
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	51
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	56
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	63
	การเสนอข้อมูล.....	65
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	67
	เกณฑ์ในการตัดสินงานบริหารบุคลากร.....	70
4	ผลของการวิเคราะห์ข้อมูล.....	72
1.	สภาพของครูใหญ่.....	72
2.	งานที่ทำ ความคิดเห็นและปัญหาในการบริหารบุคลากรของครูใหญ่โดยส่วนรวม.....	80
3.	ความคิดเห็นของครู.....	124
4.	ความคิดเห็นของนักเรียน.....	137
5.	ความคิดเห็นของผู้ปกครอง.....	149
6.	ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ปกครองในการบริหารโรงเรียน.....	159

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5	
สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ.....	164
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	164
วิธีดำเนินการวิจัย.....	164
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	166
อภิปรายและข้อเสนอแนะ.....	173
บรรณานุกรม	175
ภาคผนวก	182
ประวัติการศึกษา	218

รายการตารางประกอบ

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง โรงเรียนประเภทขนาดใหญ่.....	54
2	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง โรงเรียนประเภทขนาดเล็ก.....	55
3	จำนวนแบบสัมภาษณ์และแบบสำรวจที่ได้รับคืน.....	64
4	จำนวนแบบสำรวจที่ได้รับคืน.....	64
5	จำนวนครูใหญ่แยกตาม เพศและขนาด โรงเรียน.....	72
6	อายุครูใหญ่แยกตามขนาดโรงเรียน.....	73
7	อายุตำแหน่งครูใหญ่แยกตามขนาดโรงเรียน.....	74
8	สภาพการสมรสแยกตามเพศ.....	75
9	ระยะเวลารับราชการครูก่อนตำแหน่งครูใหญ่.....	75
10	ระยะเวลาตำแหน่งครูใหญ่แยกตามขนาดโรงเรียน.....	76
11	วุฒิสถุที่สุดเฉพาะทางการศึกษาแยกตามขนาดโรงเรียน.....	77
12	การอบรมหรือศึกษาทางด้านการบริหารการศึกษาแยกตามขนาดโรงเรียน.....	78
13	การศึกษาต่อ คุงาน การประชุมสัมมนาและอบรม.....	79
14	แสดงการสอนตรงกับวิชา เอกหรือวิชาเฉพาะ.....	80
15	แสดงความคิดเห็นและปัญหาที่ไม่จัดสอนตรงวิชาเอก.....	81
16	แสดงความพอใจและรักงานของครูที่มอบหมายให้.....	82
17	แสดงความคิดเห็นในการแก้ปัญหาในงานที่มอบหมายให้.....	83
18	แสดงประสิทธิภาพในการทำงาน.....	84

รายการตารางประกอบ (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
19	แสดงความคิดเห็นในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการทำงาน..... 85
20	แสดง โอกาสการประชุมครูตามปกติ..... 86
21	แสดงความคิดเห็นของครูในการประชุม..... 87
22	แสดงการจัดสวัสดิการครู..... 88
23	แสดง การไปเยี่ยม เยือนครูตามปกติ..... 89
24	แสดง โอกาสในการสังสรรค์..... 90
25	แสดง ความคิด เห็นในการสังสรรค์กับครู..... 91
26	แสดง ปฏิกริยาของครู..... 92
27	แสดง การแก้ปัญหาปฏิกริยาของครู..... 93
28	แสดง การสนับสนุนการลาไปอบรมหรือศึกษาต่อ..... 94
29	แสดง ความคิด เห็นในการแก้ปัญหาในการลาไปอบรมหรือศึกษาต่อ..... 95
30	แสดง การจัดหาเอกสารและตำรา..... 96
31	แสดง การสนับสนุนการวิจัยและวิเคราะห์..... 97
32	แสดง ปัญหาในการจัดหาความรู้ใหม่ ๆ แปลก ๆ..... 98
33	แสดง การสนับสนุนการโอน ย้าย..... 99
34	แสดง การแก้ปัญหาเมื่อครูไม่พอ..... 100
35	แสดง การปฏิบัติงานที่ผิดพลาดและบกพร่อง..... 101
36	แสดง การแก้ปัญหาและความความคิดเห็นในการทำงานของครูผู้ผิดพลาดและ บกพร่อง..... 102

รายการตารางประกอบ (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
37	แสดงวิธีการที่ใช้ในการพิจารณาความดีความชอบ.....	103
38	แสดงการแก้ปัญหาเนื่องจากจำนวนขึ้นเงินเดือน 2 ชั้นมีจำกัด.....	104
39	แสดงการจัดทำบริการแนะแนว.....	105
40	แสดงบริการแนะแนวที่จัดทำ.....	106
41	แสดงปัญหาในการจัดบริการแนะแนว.....	107
42	แสดงการจัดกิจกรรม เสริมหลักสูตร.....	108
43	แสดงกิจกรรม เสริมหลักสูตรที่จัด.....	109
44	แสดงปัญหาในการจัดกิจกรรม เสริมหลักสูตร.....	110
45	แสดงบริการและสวัสดิการต่าง ๆ ที่จัด.....	111
46	แสดงปัญหาในการจัดห้องพยาบาล.....	112
47	แสดงปัญหาในการจัดบริการอาหารกลางวัน.....	113
48	แสดงการส่งเสริมความประพฤติ.....	114
49	แสดงการกวาดขันระเบียบวินัย.....	115
50	แสดงความคิด เห็นว่าควรมีเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์.....	116
51	แสดงปัญหาในการจัดให้มีเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์.....	116
52	แสดงความคิด เห็นว่าไม่ควรมีเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์.....	117
53	แสดงสื่อสารในการติดต่อ.....	118
54	แสดงความร่วมมือของบุคลากร.....	119

รายการตารางประกอบ (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
55	แสดง โอกาสที่เชิญผู้ปกครองมาพบปะและประชุม.....	120
56	แสดงปัญหาในการเชิญผู้ปกครองมาพบปะและประชุม.....	121
57	แสดงจำนวนโรงเรียนที่จัดตั้งสมาคมครูผู้ปกครอง.....	122
58	แสดงจำนวนโรงเรียนที่ไม่มีสมาคมครูผู้ปกครอง.....	123
59	ความคิดเห็นของครูโรงเรียนขนาดใหญ่เป็นรายข้อ.....	124
60	ความคิดเห็นของครูโรงเรียนขนาดเล็กเป็นรายข้อ.....	127
61	ความคิดเห็นของครูโรงเรียนทั้งสองขนาดเป็นรายข้อทดสอบย่อย.....	130
62	การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูโรงเรียนทั้งสองขนาดเป็นรายข้อ..	132
63	การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเป็นรายข้อทดสอบย่อย.....	135
64	การเปรียบเทียบความคิดเห็นขนาดครูทุกข้อรวมกัน.....	136
65	ความคิดเห็นของนักเรียนโรงเรียนขนาดใหญ่เป็นรายข้อ.....	137
66	ความคิดเห็นของนักเรียนโรงเรียนขนาดเล็กเป็นรายข้อ.....	140
67	ความคิดเห็นของนักเรียนโรงเรียน 2 ขนาดเป็นรายข้อทดสอบย่อย..	143
68	เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนทั้งสองกลุ่มเป็นรายข้อ.....	144
69	เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนทั้งสองกลุ่มเป็นรายข้อทดสอบย่อย.	147
70	เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม ทุกข้อรวมกัน.....	148
71	ความคิดเห็นของผู้ปกครองโรงเรียนขนาดใหญ่เป็นรายข้อ.....	149
72	ความคิดเห็นของผู้ปกครองโรงเรียนขนาดเล็กเป็นรายข้อ.....	151

รายการตารางประกอบ (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
73	ความคิด เห็นของผู้ปกครองทั้ง 2 กลุ่ม เป็นรายชื่อทดสอบย่อย..... 153
74	เปรียบเทียบความคิด เห็นของผู้ปกครองทั้ง 2 กลุ่ม เป็นรายชื่อ..... 154
75	เปรียบเทียบความคิด เห็นของผู้ปกครองทั้ง 2 กลุ่ม เป็นรายชื่อทดสอบย่อย 157
76	เปรียบเทียบความคิด เห็นของผู้ปกครองทั้ง 2 กลุ่ม ทุกข้อรวมกัน..... 158
77	ข้อคิดเห็นและขอ เสนอแนะของผู้ปกครอง..... 159
78	แสดงความคิด เห็นของครูในงานบริหารบุคลากรของครูใหญ่..... 170
79	แสดงความคิด เห็นของนักเรียนในงานบริหารบุคลากรของครูใหญ่..... 171
80	แสดงความคิด เห็นของผู้ปกครองในงานบริหารบุคลากรของครูใหญ่..... 172